

A9-0328/2021

19.11.2021

MIETINTÖ

EU:n humanitaarisen toiminnan uudesta suunnasta
(2021/2163(INI))

Kehitysvaliokunta

Esittelijä: Norbert Neuser

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	13
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	14
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	15

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

EU:n humanitaarisen toiminnan uudesta suunnasta (2021/2163(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 208 ja 214 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan,
- ottaa huomioon humanitaarisesta avusta 20. kesäkuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/96¹,
- ottaa huomioon unionin pelastuspalvelumekanismista annetun päätöksen N:o 313/2013/EU muuttamisesta 20. toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/836²,
- ottaa huomioon naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta 9. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947³,
- ottaa huomioon neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteisen julkilausuman humanitaarista apua koskevasta eurooppalaisesta konsensuksesta vuodelta 2008⁴,
- ottaa huomioon 12. elokuuta 1949 tehdyn neljännen Geneven yleissopimuksen siviilihenkilöiden suojelemisesta sodan aikana,
- ottaa huomioon joukkotuhontarikosten, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten ja sotarikosten tutkinnasta ja syytteenpanosta 8. toukokuuta 2003 tehdyn neuvoston päätöksen 2003/335/YOS⁵,
- ottaa huomioon 26. marraskuuta 2018 annetut neuvoston päätelmät maailmanlaajuisen elintarvike- ja ravitsemusturvan vahvistamisesta,
- ottaa huomioon EU:n suuntaviivat kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämiseksi⁶,
- ottaa huomioon 3. toukokuuta 2016 annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2286 haavoittuneiden ja sairaiden, lääkintähenkilöstön ja

¹ EYVL L 163, 2.7.1996, s. 1.

² EUVL L 185, 26.5.2021, s. 1.

³ EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1.

⁴ EUVL C 25, 30.1.2008, s. 1.

⁵ EUVL L 118, 14.5.2003, s. 12.

⁶ EUVL C 303, 15.12.2009, s. 12.

humanitaarisen henkilöstön suojelusta aseellisissa konflikteissa,

- ottaa huomioon 23. elokuuta 2016 annetun Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin kertomuksen maailman humanitaarisen avun huippukokouksen tuloksista ja huippukokouksen osallistujien antamista sitoumuksista,
- ottaa huomioon 23. toukokuuta 2016 tehdyn Grand Bargain -sopimuksen, sitä koskevat riippumattomat vuosikertomukset, erityisesti vuoden 2021 kertomuksen, ja 15.-17. kesäkuuta 2021 pidetyn Grand Bargain -aloitteen vuosikokouksen yhteydessä esitetyn Grand Bargain 2.0 -toimintakehyksen sekä sen liitteet,
- ottaa huomioon heinäkuussa 2021 annetun YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun raportin joustavan rahoituksen käytöstä vuonna 2020 sekä siihen tehdyt päivitykset,
- ottaa huomioon Japanin Sendaissa 14.–18. maaliskuuta 2015 järjestetyssä katastrofiriskien vähentämistä käsitelleessä kolmannessa YK:n maailmankonferenssissa hyväksytyn katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehyksen 2015–2030 ja vuonna 2017 Cancúnissa sekä vuonna 2019 Genevessä järjestettyjen katastrofiriskien vähentämistä koskevien maailmanlaajuisten foorumien tulokset,
- ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteet,
- ottaa huomioon YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitumistalon julkaiseman maailmanlaajuisesta humanitaarista apua käsittelevän vuoden 2021 Global Humanitarian Overview -katsauksen sekä sen kuukausittaiset päivitykset,
- ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia vuosiksi 2021–2030” (COM(2021)0101),
- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet” (COM(2021)0110) sekä sen jälkeen 20. toukokuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon humanitaarisesta avusta antamansa päätöslauselmat, erityisesti päätöslauselmat 11. joulukuuta 2013 EU:n lähestymistavasta kehitysmaiden selviytymiskyvyn kehittämiseen ja katastrofiriskien vähentämiseen hyödyntämällä ruokaturvakriiseistä saatuja kokemuksia⁷, 26. marraskuuta 2015 lasten koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä⁸, 16. joulukuuta 2015 valmistautumisesta maailman humanitaarisen avun huippukokoukseen: humanitaarisen avun haasteet ja mahdollisuudet⁹, 1. kesäkuuta 2017 selviytymiskyvystä EU:n ulkoisten toimien strategisena prioriteettina¹⁰ sekä 17. huhtikuuta 2018 kehitysyhteistyön rahoitusvälineen, humanitaarisen avun välineen ja Euroopan kehitysrahaston

⁷ EUVL C 468, 15.12.2016, s. 120.

⁸ EUVL C 366, 27.10.2017, s. 151.

⁹ EUVL C 399, 24.11.2017, s. 106.

¹⁰ EUVL C 307, 30.8.2018, s. 177.

täytäntöönpanosta¹¹,

- ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
 - ottaa huomioon kehitysvaliokunnan mietinnön (A9-0328/2021),
- A. ottaa huomioon, että humanitaarisen avun tarve on suurempi kuin koskaan, sillä vuonna 2021 apua tarvitsee 238 miljoonaa ihmistä, mikä johtuu suurelta osin konflikteista mutta myös systeemisistä tekijöistä kuten ilmastonmuutoksesta, luonnonkatastrofeista, ympäristön tilan heikentymisestä, maailmanlaajuisesta väestönkasvusta, heikosta ruokaturvasta, rajallisista vesivaroista ja epäonnistuneesta hallinnosta; ottaa huomioon, että humanitaaristen tarpeiden lisääntyminen ja niiden kasvava monimutkaisuus liittyvät kaikkiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin ja osoittavat vähäisen maailmanlaajuisen edistymisen Agenda 2030:n toteuttamisessa;
- B. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on kärjistänyt aiempia epäkohtia ja eriarvoisuutta, lisännyt entisestään humanitaarisen avun tarvetta – erityisesti nälkä on lisääntynyt jyrkästi ja ruokahuolto on heikentynyt, sillä lähes 300 miljoonaa ihmistä on vaarassa ajautua akuuttiin elintarvikepulaan ja yli 40 miljoonan ihmisen kohdalla kyse on akuutista ruokaturvan heikentymisestä – ja haitannut humanitaarisen avun toimittamista rajojen sulkemisen ja muiden rajoitusten, kuten aseellisten konfliktien osapuolten yrittämien toimien, seurauksena; katsoo, että humanitaaristen tarpeiden kasvu johtuu osittain siitä, ettei kehitysavulla olla puututtu riittävästi epävakautta synnyttäviin tekijöihin; ottaa huomioon, että Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön mukaan humanitaarinen apu kaikille epävakaille valtiolle lisääntyi 38 prosenttia vuosina 2015–2016, kun taas maakohtaisesti ohjelmoitava kehitysapu epävakaille valtioille ei lisääntynyt samana ajanjaksona¹²; ottaa huomioon, että vuosina 2014–2018 humanitaarinen apu muodosti toiseksi suurimman osuuden ulkomaisesta kehitysavusta kehitysapukomitean 29 maassa¹³;
- C. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia on yhtäältä luonut useita logistisia esteitä avustusoperaatioita toteuttaville kansainvälisille järjestöille ja toisaalta nämä logistiset haasteet ovat myötävaikuttaneet lukuisiin muutoksiin avustushjelmien täytäntöönpanossa, erityisesti ne ovat korostaneet humanitaarisen avun lokalisoinnin tärkeyttä;
- D. ottaa huomioon, että vuonna 2018 noin 108 miljoonaa ihmistä tarvitsi kansainvälistä humanitaarista apua myrskyjen, tulvien, kuivuuden ja maastopalojen vuoksi; ottaa huomioon, että vuoteen 2050 mennessä vuosittain yli 200 miljoonaa ihmistä saattaa tarvita humanitaarista apua ilmastoon liittyvien katastrofien ja ilmastonmuutoksen sosioekonomisten vaikutusten vuoksi;
- E. ottaa huomioon, että hätätilat kohdistuvat voimakkaimmin naisiin ja tyttöihin; ottaa huomioon, että konfliktialueilla teini-ikäiset tytöt ovat 90 prosenttia todennäköisemmin

¹¹ EUVL C 390, 18.11.2019, s. 33.

¹² Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö, *States of Fragility 2018*, 17. heinäkuuta 2018.

¹³ Nomura, S., Sakamoto, H., Ishizuka, A., Shimizu, K. and Shibuya, K., ”Tracking sectoral allocation of official development assistance: a comparative study of the 29 Development Assistance Committee countries, 2011-2018”, *Global Health Action*, tammikuu 2021.

poissa koulusta, 70 prosenttia humanitaarisissa kriisitilanteissa olevista naisista kokee todennäköisemmin sukupuolistunutta väkivaltaa ja yli 70 prosenttia jatkuvasta nälästä kärsivistä on naisia;

- F. katsoo, että EU:n humanitaarinen ilmasilta, joka otettiin käyttöön vastauksena pandemian aiheuttamiin kuljetusrajoituksiin, on merkittävästi auttanut humanitaarisen avun kriittisten aukkojen paikkaamisessa helpottamalla avun, hätäavun ja avustustyöntekijöiden kuljettamista;
- G. ottaa huomioon, että ilmastosta johtuvien katastrofien yleistyminen ja voimistuminen ruokkivat konflikteja ja pitävät yhä useammat ihmiset pitkään poissa kotiseudultaan ennennäkemättömällä tavalla, samalla kun monet pitkittyneet kriisit ovat yhä ratkaisematta;
- H. panee merkille, että kasvavaan humanitaarisen avun tarpeeseen ei ole vastattu riittäväillä resursseilla, mikä on johtanut nopeasti kasvavaan rahoitusvajeeeseen siten, että vuonna 2020 alle puolet YK:n humanitaarisen avun vetoomuksesta saatiin rahoitettua ja vuoden 2021 elokuuhun mennessä rahoitusta oli saatavilla vain 10,9 miljardia Yhdysvaltain dollaria, kun avun tarve oli kaikkiaan 36,6 miljardia Yhdysvaltain dollaria (eli 30 prosenttia tarvittavasta)¹⁴; ottaa huomioon, että 20 suurimman julkisen avunantajan vuonna 2020 myöntämä, covid-19-pandemiaan liittymätön rahoitus jäi alle vuoden 2019 tason¹⁵;
- I. ottaa huomioon, että maailmanlaajuinen humanitaarisen avun rahoitus nojaa edelleen voimakkaasti hyvin pieneen joukkoon avunantajia, joista kymmenen suurinta vastaa noin 85 prosentista kaikesta rahoituksesta;
- J. ottaa huomioon, että humanitaarinen apu on keskeinen osa EU:n ulkoista toimintaa ja että vuonna 2020 EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteenlaskettu rahoitusosuus oli maailman suurin eli 36 prosenttia maailmanlaajuisesta humanitaarisesta avusta; ottaa huomioon, että myönnetyn rahoituksen määrä vaihtelee EU:n sisällä ja että neljä jäsenvaltiota ja komissio yhdessä vastaavat noin 90 prosentista kaikesta EU:n humanitaarisesta rahoituksesta;
- K. ottaa huomioon, että Grand Bargain 2.0:n allekirjoittajat ovat vahvistaneet sitoutuneensa varmistamaan, että humanitaarinen apu on mahdollisimman paikallista ja niin kansainvälistä kuin on tarpeen, mikä edellyttää sitoutumista antamaan vähintään 25 prosenttia humanitaarisesta rahoituksesta mahdollisimman suoraan paikallisille ja kansallisille toimijoille; toteaa kuitenkin, että tätä tavoitetta ei ole läheskään saavutettu;
- L. katsoo, että kehitysrahoituksen nykyisen vajeen vuoksi on välttämätöntä parantaa humanitaarisen järjestelmän tehokkuutta, vaikuttavuutta, näkyvyyttä, riskinjakoa, avoimuutta ja vastuuvellisuutta sekä varmistaa, että useammat maat osallistuvat humanitaarisiin toimiin, jotta apu vastaa asianomaisten väestöjen tarpeita, kuten korostettiin viimeksi Grand Bargain 2.0 -toimintakehyksessä, jonka keskeisiä

¹⁴ YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitintoimisto, rahoituksen seurantapalvelu, vuoden 2021 humanitaarisen avun rahoitus.

¹⁵ Development Initiatives, *Global Humanitarian Assistance Report 2021*.

painopisteitä ovat avun lokalisointi ja laadukas rahoitus;

- M. toteaa, että myös ”laadukas rahoitus” kuuluu Grand Bargain 2.0:n keskeisiin painopisteisiin; ottaa huomioon, että vuonna 2016 järjestetyn humanitaarista rahoitusta käsitelleen korkean tason poliittisen foorumin toisessa pilarissa kehoitetaan laajentamaan humanitaaristen resurssien perustaa luomalla kumppanuuksia uusien tai nousevien kahdenvälisen avunantajien ja yksityisen sektorin kanssa, mikä helpottaa rahalähetysvirtoja ja islamilaista sosiaalista rahoitusta¹⁶; ottaa huomioon, että yksityisten avunantajien antama humanitaarinen apu on jo kasvussa ja että sen määrä kasvoi 9 prosenttia 6,2 miljardista Yhdysvaltain dollarista vuonna 2018 ennätysmäiseen 6,8 miljardiin dollariin vuonna 2019¹⁷;
- N. ottaa huomioon, että komissio on ehdottanut rahoituslähteiden yhdistämistä koskevan pilottihankkeen käynnistämistä humanitaarisen toiminnan resurssipohjan lisäämiseksi merkittävästi ja kehottanut yksityistä sektoria osallistumaan pilottihankkeeseen;
- O. katsoo, että humanitaarisen avun pirstaloituminen on edelleen ongelma, koska avunantajia ja avustusjärjestöjä on paljon eikä niiden toimintaa ja hankkeita koordinoita;
- P. ottaa huomioon, että avunantajia kannustetaan järjestäytymään kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa yhteenliittymiksi; toteaa, että yhteenliittymät erottaa muista rakenteista se, että niiden tavoitteet ja resurssit ovat yleensä suuremmat;
- Q. katsoo, että humanitaarisiin kriiseihin puuttuminen edellyttää rahoituksen lisäämisen lisäksi myös määrätietoisia poliittisia toimia, joilla vähennetään tarpeita ehkäisemällä ja lopettamalla konflikteja, suojelemalla perusihmisoikeuksia, edistämällä kestävää kehitystä, vähentämällä riskejä ja haavoittuvuuksia, torjumalla ilmastonmuutosta ja sopeutumalla siihen, torjumalla korruptiota varojen jakamisessa ja parantamalla avoimuutta suhteissa paikallisiin järjestöihin;
- R. toteaa, että perussääntöjä ja -periaatteita rikotaan kaikkialla maailmassa jatkuvien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksin, muun muassa hyökkäämällä siviiliväestöä ja humanitaarisia avustustyöntekijöitä ja lääkintähenkilöstöä kohtaan, ja toteaa, että humanitaarisen avun antaminen vaikeutuu koko ajan;
- S. ottaa huomioon, että humanitaariseen avustushenkilöstöön kohdistuvat hyökkäykset ovat lisääntyneet jyrkästi viime vuosina;
1. panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon ”EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet” ja sen sisältämät konkreettiset ehdotukset humanitaarisen avun antamisen parantamiseksi; kehottaa panemaan nämä ehdotukset nopeasti täytäntöön tiiviissä yhteistyössä humanitaarisia kumppaneita kuullen ja yhteistyössä sen varmistamiseksi, että apu on ennakoitavaa, ei pirstaleista eikä päällekkäistä muiden toimien kanssa; palauttaa mieliin, että humanitaarista apua koskevan eurooppalaisen konsensuksen mukaan EU:n humanitaarista apua on

¹⁶ Humanitaarisen rahoituksen korkean tason paneelin raportti YK:n pääsihteerille ”Too important to fail – addressing the humanitarian finance gap”, 17. tammikuuta 2016.

¹⁷ Development Initiatives, *Global Humanitarian Assistance Report 2021*.

toimitettava yksinomaan hyvin määriteltyjen ja etukäteen arvioitujen tarpeiden perusteella, sen on oltava humanisuutta, puolueettomuutta, tasapuolisuutta ja riippumattomuutta koskevien humanitaaristen periaatteiden mukaista ja siinä on kiinnitettävä erityistä huomiota kaikkein haavoittuvimpien ryhmien, kuten vammaisten henkilöiden, vähemmistöjen ja muiden erittäin syrjäytyneiden henkilöiden, kohtaamiin haasteisiin humanitaarisen avun saamisessa; kehottaa komissiota asettamaan humanitaarisia toimia koskevan uuden lähestymistavan ytimeen periaatteen, jonka mukaan ketään ei jätetä jälkeen; suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen integroida humanitaariseen apuun koulutus hätätilanteissa, jotta estetään lapsia keskeyttämästä koulua erityisesti pitkään kestävien konfliktien yhteydessä;

2. panee huolestuneena merkille jyrkästi kasvaneen humanitaarisen avun rahoitusvajeen, koska merkittävät avunantajat vähentävät rahoitustaan samalla kun avuntarve kasvaa; korostaa tuntuvia eroja avun rahoituksen määrässä niin maailmanlaajuisella tasolla kuin EU:n sisälläkin; kehottaa komissiota osoittamaan vakaat vuotuiset määrärahat EU:n humanitaariselle avulle, jotta voidaan taata oikea-aikainen, ennakoitavissa oleva ja joustava rahoitus humanitaariselle avulle kunkin varainhoitovuoden alusta alkaen sekä pitkittyneisiin kriiseihin että uusiin kriiseihin vastaamiseksi, ja säilyttämään solidaarisuus- ja hätäapuvaramuksen korvamerkityt määrärahat EU:n ulkopuolisia humanitaarisia kriisejä varten, jotta voidaan säilyttää nykyiset valmiudet ottaa nopeasti käyttöön lisävaroja syntymässä olevissa, kärjistyvissä tai äkillisissä hätätilanteissa; kehottaa EU:ta edistämään kansainvälisen taakanjaon laajentamista ja humanitaarisen rahoituksen lisäämistä; kehottaa jäsenvaltioita johtamaan omalla esimerkillään ja osoittamaan kiinteän osuuden bruttokansantulostaan humanitaariseen apuun; kehottaa komissiota raportoimaan EU:sta vuosittain maksetusta humanitaarisen avun määrästä maailmanlaajuisessa kontekstissa;
3. kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa laatimaan pitkän aikavälin yhteistyöstrategian kolmansien maiden ja erityisesti uusien avunantajien kanssa hyödyntämällä EU:n kahdenvälistä, alueellista ja monenvälistä diplomatiaa, jotta voidaan laajentaa niiden avunantajamaiden joukkoa, jotka osallistuvat vapaaehtoisesti humanitaariseen apuun; korostaa, että uusien avunantajamaiden osallistuminen auttaisi lisäämään kansainvälisiin humanitaarisiin kriiseihin vastaamiseen tarvittavaa rahamäärää; panee huolestuneena merkille, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisessä kauppaa- ja yhteistyösopimuksessa ei ole humanitaarista apua koskevaa virallista järjestelyä, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita pyrkimään EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan viralliseen humanitaariseen apuun liittyvään kumppanuuteen;
4. korostaa, että komissio on sitoutunut hankkimaan yksityistä rahoitusta ja ottamaan yksityisen sektorin tiiviimmin mukaan EU:n humanitaariseen apuun ja käynnistämään EU:n humanitaarisen avun rahoituslähteitä yhdistävän pilottialoitteen vuonna 2021; kehottaa komissiota antamaan parlamentille enemmän tietoja ja kirjallisen arvion humanitaarisen toiminnan rahoituslähteiden yhdistämistä koskevan pilottihankkeen täytäntöönpanosta ja arvioimaan sen mukauttamista ulkoisen toiminnan tavoitteisiin; korostaa yhdistämistä koskevien aloitteiden, mukaan lukien humanitaariseen vaikutukseen perustuvat joukkovelkakirjalainat ja katastrofiriskivakuutusjärjestelmät, potentiaalia, mukaan lukien Euroopan investointipankin ja Euroopan kestävän kehityksen rahasto plussan täysimääräinen hyödyntäminen humanitaarisiin

tarkoituksiin; korostaa kuitenkin, että yhteistyön lisääminen yksityisen sektorin kanssa edellyttää yhteistyön avulla tähän mennessä saavutettujen tulosten analysointia ja yksinomaan sellaisten kumppanuuksien edistämistä, jotka ovat EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteiden ja kansainvälisten humanitaaristen periaatteiden mukaisia;

5. on huolissaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön vakavien rikkomusten lisääntymisestä; kehottaa perustamaan EU:n koordinaatiomekanismin, jonka avulla voidaan kehittää johdonmukainen EU:n lähestymistapa kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen, valvoa loukkauksia ja edistää sitä, että kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen turvataan muun muassa käyttämällä asiaankuuluvia politiikan, kehitysavun, kaupan ja talouden painostuskeinoja osana EU:n ulkoista toimintaa;
6. kehottaa komissiota, komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja jäsenvaltioita seuraamaan tiiviisti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksia ja sisällyttämään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset kriteerinä henkilöiden tai yhteisöjen sisällyttämiselle asiaankuuluviin EU:n pakotejärjestelmiin kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamisen edistämistä koskevien EU:n suuntaviivojen mukaisesti; toteaa, että EU:n yhteisen ulko- ja puolustuspolitiikan puitteissa määrättyjen pakotteiden ja rajoittavien toimenpiteiden on oltava kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisia eivätkä ne saa estää humanitaarista toimintaa; korostaa, että rajoittavien toimenpiteiden järjestelmiin on tarpeellista johdonmukaisesti sisällyttää humanitaarisia poikkeuksia ja näiden poikkeuksien tehokasta soveltamista varten yhteistyökumppaneille on tarjottava tarvittavaa tukea ja ohjausta;
7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja tinkimättä asettamaan syytteeseen ja rankaisemaan niitä, jotka käyttävät nälkää sodankäynnin aseena, jotta voidaan torjua laajalle levinneitä rikkomuksia, jotka koskevat oikeutta ruokaan konfliktien aikana, toistuvaa nälän käyttöä sodankäyntimenetelmänä ja humanitaarisen avun pääsyn epäämistä;
8. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita toteuttamaan nopeasti maailman humanitaarisessa huippukokouksessa sekä osana Grand Bargain -aloitetta antamansa sitoumukset; korostaa, että on tärkeää lisätä humanitaarisen avun tehokkuutta ja vaikuttavuutta lisäämällä joustavaa rahoitusta kohdentamattomalla, löyhästi korvamerkityllä ja monivuotisella rahoituksella, joka on räätälöity paikallisiin olosuhteisiin, tarveperusteiseen ja ihmiskeskeiseen rahoitukseen, ja vähentää humanitaaristen kumppanien hallinnollista taakkaa yhdenmukaistamalla ja yksinkertaistamalla avunantajien ehdotuksia ja raportointivaatimuksia, rahoittamalla kansallisia ja paikallisia toimijoita ja edistämällä innovatiivisia ratkaisuja muiden pyrkimysten ohella; muistuttaa, että pitkittyneet kriisit ovat edelleen humanitaarisia tilanteita, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita suunnittelemaan konkreettisia ratkaisuja humanitaarisen rahoituksen ja kehitysrahoituksen jakamiseksi tehokkaasti näissä tilanteissa toimiville kumppaneille; kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita sisällyttämään kumppaneiden kanssa tehtyihin avustussopimuksiin toimenpiteitä, joilla varmistetaan ohjelmien riittävä joustavuus, jotta kumppanit voivat siirtyä nopeasti kehystoimista hätätoimiin äkillisessä hätätilanteessa, mukaan lukien uuden naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa – tarjoama rahoitus;

9. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita jatkamaan ja edistämään realistista riskinjakoa asiaankuuluvien yksiköiden välillä, humanitaaristen kumppaniensa ja muiden sidosryhmien kanssa viimeaikaisten kokemusten ja saatujen opetusten pohjalta, jotta voidaan jatkuvasti pyrkiä parantamaan nykyisiä rahoitussäännöksiä tekemällä niistä tehokkaampia ja vaikuttavampia varsinkin vakautta erityisesti horjuttavien humanitaaristen kriisien aikana; huomauttaa, että tietoisuus riskeistä on osoittautunut tehokkaaksi välineeksi riskien vähentämisessä;
10. korostaa, että on erityisen tärkeää tukea paikallisia toimijoita, ja kehottaa komissiota kehittämään kunnianhimoisen lokalisointipolitiikan, johon kuuluu avoimuuden edistäminen, kumppanien asiantuntemuksen ja kokemuksen hyödyntäminen sekä selostus siitä, miten paikallisille vastaajille voidaan tarjota enemmän ja parempaa tukea valmiuksiensa vahvistamiseksi, jotta he voivat hyödyntää kaikkia käytettävissä olevia välineitä ja varmistaa osallistumisensa päätöksentekoprosesseihin samalla kun puututaan keskinäistä vastuuta ja riskinjakoa koskevaan kysymykseen, sillä paikallisten toimijoiden vahvistaminen on tärkeä tekijä kansainvälisen humanitaarisen avun tarpeen vähentämiseksi tulevaisuudessa; kehottaa komissiota varmistamaan, että naisten tasavertainen osallistuminen ja voimaannuttaminen sisällytetään nimenomaisesti kaikkiin uusiin mekanismeihin, joilla vahvistetaan paikallisten toimijoiden roolia humanitaarisessa toiminnassa;
11. korostaa, että covid-19-pandemian yhteydessä lokalisointi auttaa toteuttamaan kehitysmaiden olosuhteisiin mukautettuja terveystoimia, jotta voidaan välttää eurooppalaiset vinoutumat, erityisesti rajoittamiskäytäntöjen ja ennaltaehkäisykampanjoiden osalta; kehottaa humanitaarisia toimia lokalisoidulla kyseenalaistamaan asianmukaisesti Eurooppa-keskeisen näkökulman hätätilanteissa;
12. korostaa ilmastonmuutoksen aiheuttamia haasteita ja suhtautuu myönteisesti sitoumuksiin sisällyttää ilmastonmuutoksen vaikutukset ja ympäristötekijät entistä paremmin humanitaariseen toimintaan, vahvistaa haavoittuvien alueiden kykyä sietää ilmastonmuutosta ja parantaa haavoittuvassa asemassa olevien yhteisöjen kykyä sietää ilmastonmuutosta katastrofivalmiuden ja ennakoivan toiminnan avulla soveltamalla kolminkertaista yhteyttä alkuperäiskansoihin ja paikallisyhteisöihin, kun otetaan huomioon katastrofien koettelemien väestönsien erityiset avustus- ja suojelutarpeet ja ilmastonmuutoksen kielteiset vaikutukset, erityisesti kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ja vastaanottajayhteisöjen osalta; suhtautuu lisäksi myönteisesti sitoumuksiin tehdä EU:n humanitaarisesta avusta ympäristöystävällisempää ja seurata ilmastomenoja; kehottaa komissiota tarjoamaan riittävät resurssit ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja katastrofiriskin vähentämiseksi muun muassa naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa – puitteissa ja nopeuttamaan Sendain kehityksen mukaisten sitoumusten täytäntöönpanoa EU:n ulkoisessa toiminnassa;
13. panee tyytyväisenä merkille EU:n humanitaarisen ilmasillan konkreettiset saavutukset ja ajatuksen kehittää Euroopan humanitaarisen toiminnan valmiuksia EU:n humanitaarisen avun puutteiden korjaamiseksi; kehottaa kuulemaan säännöllisesti jäsenvaltioita ja humanitaarisia kumppaneita kaikkien sellaisten uusien komission aloitteiden yhteydessä, joiden olisi rakennuttava humanitaaristen toimijoiden olemassa olevien valmiuksien ja EU:n mekanismien, kuten pelastuspalvelumekanismien, varaan eikä vain

toisinnettava niitä;

14. korostaa, että vaikka humanitaarisella avulla pyritään puuttumaan välittömästi henkeä uhkaaviin tilanteisiin, ovat kriisit seurausta tekijöistä, jotka edellyttävät pitkän aikavälin ratkaisuja, sillä humanitaarisia kriisejä edeltää taustalla oleva epävakaus; kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa antamaan tiedonannon, jossa luodaan yksittäisten politiikka-alojen välisen kuilun kaventamiseksi selkeä politiikka, joka perustuu humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön ja rauhan väliseen kokonaisuuteen, ja varmistamaan samalla, että kunnioitetaan humanitaarisen avun erityistä oikeudellista luonnetta ja periaatteita; korostaa, että tällä nexus-lähestymistavalla olisi vahvistettava selviytymiskykyä ja edistettävä kestäviä ratkaisuja ja että kestävä kehityksen tavoitteita olisi käytettävä kehyksenä tällaiselle lähestymistavalle, sillä Agenda 2030 tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden puuttua epävakauden ja konfliktien perimmäisiin syihin muun muassa kansalaisjärjestöjen käytännön kokemusten pohjalta; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita panemaan pikaisesti täytäntöön tämän nexus-lähestymistavan, jossa keskitytään erityisesti epävakauden torjuntaan, konfliktien ehkäisemiseen, nälän torjuntaan, katastrofien aiheuttamiin pakkomuuttoihin ja ilmastomuutoksen kielteisiin vaikutuksiin puuttumiseen, koulutus- ja toimeentulomahdollisuuksien tarjoamiseen, varhaisen elpymisen tukemiseen, reagointivalmiuksien parantamiseen sekä omavaraisuuden ja selviytymiskyvyn kehittämiseen; kehottaa komissiota julkaisemaan arvion humanitaarisen avun ja kehityksen välisen yhteyden käyttöön otosta kuudessa vuonna 2017 nimetyssä pilottimaassa;
15. kehottaa komissiota arvioimaan sukupuolikysymyksiin liittyviä aiempia kokemuksia ja ohjelmia, koska niihin on yhä enemmän puututtava, kun otetaan huomioon naisten merkittävä asema konfliktien ja katastrofien uhreina; kehottaa toteuttamaan tulevassa humanitaarisessa toiminnassa konkreettisempia sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevia toimia, mukaan lukien tilannekohtaiset ja sukupuolisensitiiviset analyysit, samalla kun suojellaan haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten naisten, tyttöjen ja hltiq+-yhteisöön kuuluvien henkilöiden, oikeuksia; tukee ilmaisten julkisten terveyspalvelujen esteetöntä saatavuutta ja toimia kuolleisuuden ja sairastuvuuden vähentämiseksi ja korostaa tarvetta vahvistaa pandemia- ja epidemiavalmiuksia;
16. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita panemaan täytäntöön ja edistämään Nansenin aloitetta rajojen yli siirtymään joutuneiden henkilöiden suojelemiseksi katastrofien ja ilmastomuutoksen yhteydessä; korostaa humanitaarisen avun, kehitysyhteistyön, katastrofiriskin vähentämisen ja ilmastomuutoksen alan toimijoiden välisen yhteistyön merkitystä, jotta voidaan vähentää katastrofien yhteydessä siirtymään joutumisen riskiä ja ilmastomuutoksen haittavaikutuksia sekä vastata avustus- ja suojelutarpeisiin;
17. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota ravitsemukseen, joka on kaikkien perusoikeus, jotta voidaan varmistaa elintarviketurva ja vahvistaa elintarvikejärjestelmien kykyä sietää taloudellisia, ilmastoon liittyviä ja ihmisen aiheuttamia häiriöitä; kehottaa tarkistamaan ravitsemusta koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa, jotta voidaan käsitellä kaikkia aliravitsemuksen muotoja humanitaarisissa ja kehitysyhteistyön yhteyksissä neuvoston marraskuussa 2018 antamien päätelmien mukaisesti;

18. muistuttaa komission sitoutumisesta ja jatkuvista pyrkimyksistä edistää EU:n humanitaarisen avun näkyvyyttä ja sitä koskevaa tietoisuutta eri sidosryhmien keskuudessa kaikkialla EU:ssa, kansalaisjärjestöt mukaan luettuina, ja vahvistaa EU:n ulkoisen toiminnan näkyvyyttä;
19. suhtautuu myönteisesti ilmoitukseen siitä, että ensimmäinen EU:n humanitaarinen foorumi järjestetään vuoden 2022 tammikuussa; korostaa, että foorumin olisi oltava osallistava ja esteetön ja että siinä olisi oltava mukana humanitaarista apua antavia kumppaneita; katsoo, että foorumilla olisi pyrittävä lisäämään EU:n humanitaarisen avun ja sen kumppaneiden tekemän työn näkyvyyttä, edistämään strategista vuoropuhelua EU:n humanitaarisesta politiikasta, lisäämään poliittista tukea ja tietoisuutta periaatteiden mukaisesta ja tarveperusteisesta EU:n humanitaarisesta avusta sekä edistämään komission tiedonannossa mainittujen keskeisten toimien täytäntöönpanoa;
20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Euroopan ulkosuhdehallinnolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Kansainvälisellä yhteisöllä on ratkaistavanaan äärimmäisen monimutkainen humanitaarinen skenaario, sillä humanitaarisista kriiseistä kärsivien ihmisten määrä on lisääntynyt jyrkästi vuoden 2015 noin 90 miljoonasta henkilöstä vuoden 2021 lähes 240 miljoonaan henkilöön. Useimmat tekijät tämän pahentuneen tilanteen takana ovat olleet tiedossa jo vuosia, ja ne ulottuvat konflikteista ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, ympäristön tilan heikentymiseen, maailmanlaajuiseen väestönkasvuun ja epäonnistuneeseen hallintoon. Koronaviruspandemian puhkeaminen on kuitenkin entisestään pahentanut maailmanlaajuisia humanitaarista kriisiä ja tehnyt kansainvälisestä toiminnasta vaikeampaa. Taustalla vaikuttaa huolestuttava kansainvälinen rahoitusvaje, sillä käytössä olevat resurssit eivät kasva samaa tahtia humanitaarisen avun tarpeen kanssa.

Samalla humanitaarisen avun toimittaminen on tullut monimutkaisemmaksi ja vaarallisemmaksi, koska kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja perustavaa laatua olevia inhimillisiä periaatteita loukataan huolestuttavan säännöllisesti. Lisähaasteita synnyttää kriisien entisestään pidempi kesto (”pitkittyneet kriisit”) ja se, että useat kriisit eivät saa riittävästi julkista ja poliittista huomiota (”unohtuneet kriisit”).

EU:n ja sen jäsenvaltioiden, jotka ovat yhdessä maailman suurin humanitaarisen avun antaja, olisi tässä tilanteessa omaksuttava johtava rooli kansainvälisten ratkaisujen löytämiseksi näihin haasteisiin. EU:n ulkoisen toiminnan peruspilari on tiettyihin periaatteisiin nojaava humanitaarinen apu, joka on tarkkaan määritelty perussopimuksissa ja humanitaarista apua koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa, ja se on tärkeä keino edistää EU:n arvoja maailmanlaajuisesti. Tämän havainnon pohjalta komissio julkaisi vuoden 2021 maaliskuussa tiedonannon ”EU:n humanitaarinen toiminta: uudet haasteet, samat periaatteet”.

Tiedonannossa esitetään, miten EU ja sen jäsenvaltiot voivat vastata tähän haasteeseen yhdessä erilaisten humanitaarisen avun kumppaneiden ja muiden avunantajien kanssa. Siinä ehdotetaan useita aloitteita, jotka on jaettu kahteen ryhmään ”Kasvaviin tarpeisiin vastaaminen ja rahoitusvajeen pienentäminen” ja ”Humanitaariselle avulle suotuisamman toimintaympäristön tukeminen”. Kummassakin laajassa ryhmässä on määritetty konkreettisia tavoitteita ja keskeisiä toimia, jotka olisi otettava käyttöön eri tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2021 tiedonanto tarjoaa laajan selvityksen monitahoisista humanitaarisen avun puitteista sekä toimista, joilla EU:n voisi vahvistaa kykyään tarjota apua ja saavuttaa keskeisen aseman maailmanlaajuisessa humanitaarisen avun yhteisössä.

Tämä valiokunta-aloitteinen mietintö pyrkii olemaan Euroopan parlamentin vastine tiedonannolle ja tarjoamaan poliittista ohjausta siitä, miten tiedonannon tavoitteet olisi pantava täytäntöön. Mietinnön on tarkoitus tarjota politiikkasuosituksia yleisellä tasolla (sekä komission että jäsenvaltioiden toteuttamalle) EU:n humanitaariselle toiminnalle eikä siinä käsitellä konkreettisia humanitaarisia kriisejä, joihin parlamentti tulee jatkossakin kiinnittämään huomiota asiakuuluvissa toimissaan keskusteluista täysistuntopäätöslauselmiin.

Mietintö tulee muutoinkin otolliseen aikaan pyrkiessään vastaamaan komission tiedonantoon sekä asiaa koskeviin neuvoston päätelmiin toukokuulta 2021, ja siinä parlamentti voi vahvistaa EU:n humanitaarista apua koskevat strategiset painopisteensä ja politiikkasuosituksensa ennen tammikuussa 2022 järjestettävää ensimmäistä EU:n humanitaarista foorumia.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	9.11.2021
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 20 -: 2 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Anna-Michelle Asimakopoulou, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Marc Tarabella, Tomas Tobé, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Barry Andrews, Frances Fitzgerald, Marlene Mortler, Maria Noichl, María Soraya Rodríguez Ramos, Caroline Roose

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

20	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Frances Fitzgerald, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
RENEW	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Norbert Neuser, Maria Noichl, Marc Tarabella
THE LEFT	Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok

2	0
ECR	Beata Kempa
ID	Gianna Gancia

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää